

## POSTANOWIENIE

Dnia 20 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie z powództwa D.Z.

przeciwko Skarbowi Państwa - Ministrowi Obrony Narodowej uprzednio [...]

Szpitalowi [...] z Przychodnią - Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki  
Zdrowotnej w E.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 20 marca 2019 r.,

na skutek skarg kasacyjnych obu stron

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 27 grudnia 2017 r., sygn. akt V ACa [...],

- 1) przyjmuje do rozpoznania skargę kasacyjną powoda;**
- 2) odmawia przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej  
pozwanego, pozostawiając rozstrzygnięcie o kosztach  
postępowania kasacyjnego w tym zakresie w orzeczeniu  
rozstrzygającym o skardze kasacyjnej powoda.**

## UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 1 lutego 2013 r. D.Z. wniósł o zasądzenie na swoją rzecz solidarnie od [...] Szpitala [...] z Przychodnią Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w E. (dalej - „Szpital”), *in solidum* z [...] Zakładem Ubezpieczeń S.A. w W., jak też od [...] Centrum Onkologii im. [...] w B., również *in solidum* z [...] Zakładem Ubezpieczeń S.A. w W.: zadośćuczynienia w kwocie 500.000 zł z odsetkami ustawowymi od dnia następnego po doręczeniu pozwanym odpisów pozwu do dnia zapłaty; renty z tytułu zwiększonych potrzeb w kwocie 5.120 zł za okres od czerwca 2010 r. do końca kwietnia 2011 r. oraz w kwocie 4.600 zł, poczynawszy od maja 2011 r.; odszkodowania w kwocie 24.525 zł z odsetkami licznymi w podany sposób oraz ustalenia odpowiedzialności obu pozwanych szpitali, *in solidum* z ubezpieczycielem, za szkody, które mogą się w przyszłości ujawnić jako skutki wadliwej diagnostyki wykonanej w pozwanych szpitalach i błędów w zastosowanym leczeniu, któremu powód był poddawany od dnia 2 lutego 2010 r., w tym utraty znacznej części przewodu pokarmowego oraz konieczności wyłonienia stomii na okres kilkunastu miesięcy oraz wszystkie ujemne konsekwencje doznanego uszczerbku na zdrowiu i związanej z tym krzywdy, spotęgowanej utratą zdolności do pracy i trudnościami w codziennym funkcjonowaniu przez następne lata swojego życia.

Wyrokiem z dnia 3 marca 2016 r. Sąd Okręgowy zasądził na rzecz powoda od Szpitala i - *in solidum* – [...] Zakładu Ubezpieczeń S.A. w W. zadośćuczynienie w kwocie 280.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od tego szpitala od dnia 29 kwietnia 2013 r. do dnia zapłaty, od ubezpieczyciela zaś od dnia 15 maja 2013 r. do dnia zapłaty, z ograniczeniem jego odpowiedzialności do sumy gwarancyjnej wynikającej z umowy zawartej z tym szpitalem, tj. do kwoty 194.002,65 zł. Ponadto Sąd Okręgowy zasądził od Szpitala na rzecz powoda odszkodowanie w kwocie 5456,74 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 29 kwietnia 2013 r. do dnia zapłaty i rentę na zwiększone potrzeby powoda: od dnia 9 czerwca 2010 r. do dnia 30 kwietnia 2011 r. - po 1080 zł miesięcznie; od dnia 1 maja 2011 r. do dnia 30 czerwca 2011 r. - po 560 zł miesięcznie; od dnia 1 lipca 2011 r. do dnia 30 kwietnia 2013 r. - po 280 zł miesięcznie z ustawowymi odsetkami od dnia 29 kwietnia 2013

r. do dnia zapłaty oraz w tej samej wysokości od dnia 1 maja 2013 r. i na przyszłość, płatnej do 10 - ego dnia każdego miesiąca wraz z ustawowym odsetkami na wypadek naruszenia terminów płatności tych należności. W zakresie renty z tego samego tytułu za okres od czerwca 2010 r. do sierpnia 2015 r. (po 2600 zł) postępowanie zostało umorzone wobec cofnięcia pozwu w tej części ze zrzeczeniem się roszczenia przez powoda. W pozostałym zakresie, w tym wobec szpitala onkologicznego w całości, powództwo zostało oddalone.

Wyrokiem z dnia 27 grudnia 2017 r. Sąd Apelacyjny w [...]. zmienił częściowo wyrok Sądu Okręgowego w ten sposób, że oddalił powództwo w stosunku do Szpitala o zapłatę kwoty 100.000 złotych oraz o zapłatę odsetek od tej kwoty oraz oddalił apelację strony pozwanej w pozostałym zakresie.

W skardze kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, pozwany wskazał przyczynę kasacyjną określoną w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. W jego ocenie, Sąd drugiej instancji traktując o formie pisemnej i to zastrzeżonej pod rygorem nieważności nie przytacza żadnych przepisów, które wymagałyby takiej formy w odniesieniu do odmowy zgody na przeprowadzenie operacji, żądania wypisania ze szpitala oraz potwierdzenia udzielenia informacji o stanie zdrowia, możliwych skutkach nieprzeprowadzenia operacji i opuszczenia Szpitala. Stwierdza, że bez znaczenia są wzmianki w dokumentacji medycznej nawet zgodne z rzeczywistością, nie odnosząc się do przepisów traktujących o dokumentacji medycznej. W tym zakresie Sąd drugiej instancji w sposób rażący naruszył art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 zd. 1 k.p.c., sporządzając uzasadnienie bez wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku i bez przytoczenia przepisów prawa. Niewątpliwie bowiem samo odwołanie się Sądu do „zasad, które w tym zakresie obowiązują” nie stanowi wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku. Zdaniem pozwanego, Sąd drugiej instancji w sposób rażący i oczywisty naruszył też przepisy traktujące o formie oświadczeń woli (art. 60 i art. 73 § 1 k.c.), przyjmując, że ww. oświadczenia woli pacjenta mają zostać złożone na piśmie - i to pod rygorem nieważności - w sytuacji, w której takiej formy nie przewiduje żaden przepis prawa. Naruszenie to miało wpływ na treść rozstrzygnięcia, zważywszy, że Sąd wprost wskazał, iż ze względu na niezachowanie formy pisemnej dla oświadczeń pacjenta Szpital nie może zwolnić się z odpowiedzialności

odszkodowawczej. Stanowisko to skutkowało też tym, że Sąd drugiej instancji pominął w tym zakresie wyniki postępowania dowodowego, wskazując, iż nie mają żadnego znaczenia, w tym dowody z dokumentacji medycznej. Rażące błędy Sądu skutkowały oddaleniem apelacji. W ocenie pozwanego, powyższe wskazuje na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej pozwanego.

Z art. 398<sup>1</sup> § 1 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna przysługuje co do zasady od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, a więc orzeczeń wieńczących dwuinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. Jednak zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa. Wyłączną podstawą oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania są wskazane w niej przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c.).

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, powołując się na to, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c., skarżący musi wykazać, iż zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, nie publ.) oraz że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji

orzeczenie oczywiście wadliwe (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2015 r., III CSK 198/15, nie publ., z dnia 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, nie publ., z dnia 2 czerwca 2016 r., III CSK 113/16, nie publ., z dnia 27 października 2016 r., III CSK 217/16, nie publ., z dnia 29 września 2017 r., V CSK 162/17, nie publ., z dnia 18 kwietnia 2018 r., II CSK 726/17, nie publ., z dnia 5 października 2018 r., V CSK 168/18, nie publ.).

Przesłanki te nie są spełnione w niniejszej sprawie. Trzeba podkreślić, że z niezakwestionowanych przez Sąd Apelacyjny ustaleń poczynionych w sprawie przez Sąd pierwszej instancji wynika, iż - wbrew zapisom w dokumentacji medycznej - w trakcie pobytu w Szpitalu powodowi w ogóle nie było proponowane leczenie operacyjne. Nie wyjaśniano mu też, z jakich przyczyn jest ono konieczne i jakie konsekwencje dla jego stanu zdrowia może mieć jego niewykonanie. Zamiast tego powoda wypisano ze szpitala, co nie było decyzją prawidłową. Na etapie skargi kasacyjnej ocena dowodów prowadząca do tych ustaleń nie może już być kwestionowana.

Nawet zatem gdyby uznać za słuszny zarzut strony pozwanej, że ocena Sądu odwoławczego co do wymaganej formy odmowy zgody na leczenie operacyjne była błędna, nie mogło to mieć wpływu na treść rozstrzygnięcia, skoro - stosownie do ustaleń - powód nigdy takiego oświadczenia nie składał, a operacja w ogóle nie była mu proponowana.

Rozważania o braku zgody powoda na operację, zaproponowaną mu rzekomo w dniu 7 lutego 2010 r. nie mają znaczenia także dlatego, że stosownie do poczynionych w sprawie ustaleń bezwzględna konieczność wykonania operacji powoda metodą laparotomii zaistniała już w dniu 5 lutego 2010 r. - czyli już dwa dni wcześniej. Fakt, czy powodowi proponowano operację w dniu 7 lutego 2010 r. i czy powód jej odmówił, nie ma istotnego znaczenia - bo szanse na uniknięcie szkody dawało powodowi wykonanie operacji w dniu 5 lutego 2010 r. Trzeba także podkreślić, że Sąd Apelacyjny słusznie zwrócił uwagę, iż nawet gdyby powód nie wyraził zgody na proponowaną mu przez Szpital [...] operację, to należało go przetransportować - już w dniu 5 lutego 2010 r. - do szpitala o wyższym poziomie referencyjności, czego również nie uczyniono.

Z tych względów na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy orzekł,  
jak w sentencji.

jw